Keys bayoni: Vijdon haqida. Bir kuni oʻqishdan xursand keldim va: -Oyijon, men bugun ikki bahodan saqlanib koldim,-dedim. -Nimadan?-soʻradi onam. -Fizikadan ikki baho olishdan,-bo'lgan hodisani oyimga tushuntira boshladim. Bilasizmi? Bugun nazorat ishi oʻtkazildi. Men masalani yecha olmadim va varaqni oʻqituvchiga topshirmadim. Keyingi darsda masalani oxirigacha yechib boʻldim. Tanaffusda esa laborantdan varagʻimni sinfimiz nazorat ishiga qoʻshib qoʻyishni iltimos qildim. Hayriyat, moʻljalim amalga oshdi. Nihoyatda xursandman, oyijon! -Sen xursandmisan?-takror soʻradi onam. -Albattada. Besh olsam kerak, axir men hammasini toʻgʻri ishladimku,-dedim. -Vijdoningchi. U qiynalmayaptimi?-xoʻrsinib soʻradi onam. Men nima deyishga hayron boʻlib sukut saqlardim. -Agar men sening oʻrningda boʻlganimda oʻsha ikkini olib vijdonimning pokligicha qolgan bo'lardim. -Axir..., -men o'zimni oqlamoqchi bo'lgan edim, onamning tikilib qarashidan nafasim ichimga tushib ketdi. Biroz o'ylanib: -Endi nima qilsam bo'larkin?-dedim. -Vijdoning nimani buyursa o'shani qil. Ba'zan uning mavjudligini eslab turish ham foydadan holi emas,-deb boshqa xonaga chiqib ketdi. Men oʻzim tanho qolib, birinchi marta o'ylay boshladim: vijdon degani nima o'zi? Lekin aniq ta'rif topa olmadim. Men uni ich-ichimdan his etib turardim, lekin soʻz bilan ifodalashga ojizlik qilardim. Kitob javoniga borib, entsiklopedik lugʻatni oldim, kerakli betini ochdim va oʻqiy boshladim: «Vijdon-bu oʻz hatti-harakatlari, hulqi uchun jamiyat oldida javobgarlikni his etishdir». Shu onda onam kirib: -Voy-bo'y, qizginam! Sen hali vijdonni lug'atdan qidirib yuribsanmi? Ahvoling bundan ham xarob boʻlishi mumkin emas. Kitobni joyiga qoʻyib, ovqatlangani o'tir. Bir necha vaqt o'tgan bo'lsa ham, ovqatga qo'l urmay o'tirar edim. Meni nimadir qiynardi. -Seni bu qiligʻingdan biror oʻrtogʻingni xabari bormi?-soʻradi onam. - Hech kimni... -Hayriyat, o'rtoqlaring ham senga o'xshaganmi, deb o'ylagandim... -Endi nima qilsam ekan? -Aytdim-ku,-vijdoning amri bilan ish tut. Oʻqituvchini aldading, laborantni esa noto'g'ri yo'lga boshlading. Bular haqida o'zing yaxshilab o'ylab ko'r. Men seni to'g'ri yoʻl tanlashingga ishonaman. Ertasiga men kollejga dars boshlanishidan ancha oldin keldim. Fizika o'qituvchisini sabrsizlik bilan kuta boshladim. Kelishi bilan unga bo'lgan voqeani aytib berdim. U meni tinglab bo'lib: -Men esa nazorat ishlarini tekshirayotib, bu varaq qanday paydo boʻlganiga hayron boʻldim. Axir men varaqni topshirmaganligingni bilardim.

Keys savollari:

- 1. Farzandning qanday hislatlari onani tashvishlantirdi?
- 2. Bu pedagogik vaziyatda farzandning his-tuygʻularni tahlil qiling.
- 3. Onaning qanday xarakatlari farzandi toʻgʻri yoʻl tutishiga imkon berdi?